

Kansainvälistä tarkastelua segregatioon

Leena Kaartinen, yliopistoharjoittelija
Opetushallitus

Aineisto

- ◆ Eurydice: Gender differences in educational outcomes: Study of the measures taken and the current situation in Europe. (Working document) 2009
- ◆ European Commission: Gender and education (and employment) – Gendered imperatives and their implications for women and men – Lesson from research for policy makers. 2009

Euroopan yhteiset huolenaiheet

- ◆ Suorituserot, koulutustason erot
- ◆ Poikien ongelmat
- ◆ Opetusalan naisvaltaisuus
- ◆ Horisontaalinen & vertikaalinen segregatio

Koulutuksen segregaatioon vaikuttavat

- ◆ Opetussuunnitelma, oppimateriaalit
 - Vahvistavat stereotypioita
- ◆ Kouluympäristö, opettajien asenteet
 - Koulujen päivittäiset käytännöt, koulukulttuuri, opettajien toimintamallit
- ◆ Motivaatio, psykologiset tekijät
 - Pojilla huonompi motivaatio, kouluviihtyvyys & koulun merkitykselliseksi kokeminen
 - Tyttöillä huonompi akateeminen itsetunto
 - Vertaisryhmän paine
- ◆ Kodin vaikutus
 - Tyttöjen ja poikien harrastuneisuuden tukeminen, odotukset ja käyttäytymismallit

Suomi eurooppalaisessa kontekstissa

- ◆ Linjana sukupuolten tasa-arvon aktiivinen edistäminen kouluissa
- ◆ Sukupuolitietoinen oppilaanohjaus
- ◆ Ei oppimateriaalien valvontaa
- ◆ Rehtorien ja opettajien suuri vaikutusvalta oppisisältöihin
- ◆ Suorituserot lukemisessa suuria
 - Pojat lukevat hyvin, tytöt erityisen hyvin
 - Harvoja maita, jotka edistyvät

Suomi eurooppalaisessa kontekstissa...

- ◆ Suorituserot matematiikassa ja luonnontieteissä, erityisesti asenteiden tasolla
- ◆ Opetusalan naisvaltaisuus nähdään ongelmallisena
- ◆ Naisrehtorien vähyys
 - ISCED 1 37,9 % ,vrt. esim. Ruotsi 73,3 % (2007)
 - Vähemmän naisrehtoreita vain Kreikassa ja Alankomaissa

Suomi eurooppalaisessa kontekstissa...

- ◆ Opettajankoulutuksen TASUKO
- ◆ Opetusalan arvostus korkea
- ◆ Ei ongelmaa luokan kertaamisessa
- ◆ Ei tasoryhmiä
- ◆ Suhteellisen vähän pelkän perusasteen koulutuksen saaneita
 - Miehistä 9,7 %, vrt. EU-27 17,2 % (2007)
- ◆ Naiset enemmistönä korkeakouluissa

Suomi eurooppalaisessa kontekstissa...

- ◆ Naistohtoreiden määrässä nousua viime vuosina
 - Suomi 50,6 % vrt. EU-27 44,1 % (2007)
- ◆ Suomi ei ilmaissut huoltaan vertikaalisesta segregaatiosta

Keinoja segregaaation lieventämiseksi

- ◆ Tasa-arvolinjaukset
 - Käytössä useimmissa Euroopan maissa
- ◆ Sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen
 - Käytössä yleisesti Euroopan maissa
- ◆ Sukupuolitietoinen opetus ja oppilaanohjaus
- ◆ Opetussuunnitelman & oppimateriaalien tarkistus sukupuolinäkökulmasta, ohjaava materiaali

Keinoja segregaaation lieventämiseksi...

- ◆ Koulujen päivittäiset käytännöt
- ◆ Opettajankoulutus
 - Opettajien asenteet ja toimintamallit
- ◆ Opetuksen tuki, täydennyskoulutukset
 - Aiheeseen liittyvä täydennyskoulutus ainoastaan Maltalla pakollista
- ◆ Tiettyihin riskiryhmiin kohdistuvat toimenpiteet

Keinoja segregaaation lieventämiseksi...

- ◆ Vanhempien asenteet, vanhemmille suunnatut materiaalit, yhteistyö
- ◆ Aloitteet horisontaalisen & vertikaalisen segregaaation lieventämiseksi
 - Naisten lisääminen miesvaltaisilla aloilla & koulutusalan ylemmissä viroissa ja johtopaikoilla
- ◆ Median rooli